

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Poniedziałek dnia 1 Grudnia v. s. 1830 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 20 listopada.

Uroczysty ogłos dzwonów, we wszystkich kościołach, dziś zrana, obwieścił mieszkańcom stolicy, iż nastął dzień, w którym, przed pięć laty, z najsławniejszej woli Wszechwładnego Boga, los rozlicznych ludów i plemion tego Państwa, poruczone został berłu teraz panującego NAYJAŚNIEJSZEGO CESARZA NIKOLAJA Igo; wierni poddani udali się do świątyń Pańskich, niosąc ofiary najszczerzej wdzięczności Bogu, za udzielenie przez Niego, w Pomazaniu Swoim, świętej ręką, niewzruszonego ich szczęścia, oraz zasyłając do Tronu miłości przedwiecznej i miłosierdzia gorące modły o zachowanie zdrowia, długiego życia i szczęścia MONARCHY Ojca i MONARCHINI Matki swoich wiernych poddanych i całej tak nieocenionej dla serca Rosyanina NAYJAŚNIEJSZEJ Familii. Wieczorem stolica była oświecona. (G.S.P.)

— JEHO CESARSKA MOŚĆ, przeglądając, dnia 29 upłynionego października, komendę niższych rang wzorowej artylleryjskiej brygady, przeznaczonych do wypuszczenia, dla ukompletowania 2giej artylleryjskiej dywizji, i będąc zupełnie zadowolonym ich szykownością i ubiorem, oświadcza na y wyższe swoje zadowolenie: Jenerał-maiorom: Zarządzającemu wzorową artylleryjską brygadą Perrenowi 1mu, Dowódcy tej brygady Waksmutowi 1mu, Dowódcem kompanii, Podpółkownikom: Noldemu 2mu, Rodemu, Kliberowi i wszystkim PP. Oficerom tej brygady, niższym zaś rangom, którzy znajdowali się na przegladzie, daruje szczególną pieniężną nagrodę. (R.I.)

— W przeszły poniedziałek kra poczęła płynąć na Nowie; z tego powodu most zdjęty został w nocy z poniedziałku na wtorek, rzeka zaś stanęła we środę, dnia 19go listopada, o godzinie drugiej po południu; przy czem kilka łodek na środku rzeki zostało ściśniętych przez skupioną krog; przybyli jednakże na pomoc ludzie z deskami, i potrafili wyprowadzić na brzeg przepławiających się. Mróz trwa ciągle, i spodziewać się należy, że komunikacja z przeciwnym brzegiem wkrótce będzie przywróconą.

— Dnia 14 teraźniejszego listopada, umarł tu, w Sankt-Petersburgu, z powszechnym żalem, Jenerał-Adjutant JEHO CESARSKIEJ MOŚCI, Jenerał jazdy i różnych orderów kawaler, Mikołaj Michajłowicz Borozdin. (G.S.P.)

Wiadomość, ile zachorowało, wyzdrowiało i umarło w Moskwie z oznakami Cholery.

Zrana dnia 11go listopada. Od dnia okazania się cholery zachorowało 5507 osób; umarło 2908; wyzdrowiało 1822; dnia 9go, było chorych 805.

W ciągu doby dnia 10. Zachorowało 56; wyzdrowiało 52; umarło 32; a zatem pozostało dnia 11 (po domach 108, a po lazaretach 669 osób); w ogóle 777; w tej liczbie z nadzieją wyzdrowienia 240.

Zrana dnia 12 listopada. Od dnia okazania się choroby zachorowało 5574 osób; umarło 2935; wyzdrowiało 1865; dnia 10 było chorych 777.

W ciągu doby dnia 11. Zachorowało 67; wyzdrowiało 43; umarło 27; a zatem pozostało do dnia 12 (po domach 105, a po lazaretach 669 osób); w ogóle 774; w tej liczbie z nadzieją wyzdrowienia 358.

Zrana dnia 13 listopada. Od dnia okazania się choroby zachorowało 5625 osób; umarło 2964; wyzdrowiało 1898; dnia 11 było chorych 774.

W ciągu doby d. 12 listopada. Zachorowało 49; wyzdrowiało 33; umarło 29; a zatem pozostało do dnia 13 listopada (po domach 101, po lazaretach 660 osób); w ogóle 761; w tej liczbie z nadzieją wyzdrowienia 399.

Zrana dnia 14 listopada. Od dnia okazania się choroby zachorowało 5666 osób; umarło 2980; wyzdrowiało 1945; dnia 12 było chorych 761.

W ciągu doby dnia 13. Zachorowało 43; wyzdrowiało 47; umarło 16; a zatem pozostało do dnia 14 (po domach 99, a po lazaretach 642 osób); w ogóle 741; w tej liczbie z nadzieją wyzdrowienia 386.

Zrana dnia 15 listopada. Od dnia okazania się choroby zachorowało 5711 osób; umarło 2997; wyzdrowiało 1979; dnia 13 było chorych 741.

W ciągu doby dnia 14 listopada. Zachorowało 45; wyzdrowiało 34; umarło 17; a zatem pozostało do dnia 15 listopada (po domach 76, a po lazaretach 659 osób); w ogóle 735; w tej liczbie z nadzieją wyzdrowienia 376.

Zrana dnia 16 listopada. Od dnia okazania się choroby zachorowało 5745 osób; umarło 3013; wyzdrowiało 2012; dnia 14 było chorych 735.

W ciągu doby dnia 15 listopada. Zachorowało 34; wyzdrowiało 35; umarło 16; a zatem pozostało do dnia 16 listopada (po domach 75, po lazaretach 645 osób); w ogóle 720; w tej liczbie z nadzieją wyzdrowienia 381. (G. S. P.)

ANGLIA.

Londyn dnia 13 listopada.

Na posiedzeniu izby niższej, dnia 12, po roztrząśnieniu listy cywilnej, Sir Hardinge otrzymał upoważnienie do podania bilu spisania ludności w Irlandyi; z tego powodu, złożył on następujące o iey stopniowym wzroście objaśnienia: w roku 1672, liczba mieszkańców Irlandyi wynosiła około 1,100,000; w 1751, około 2,010,000; 1785, do 2,845,000; w 1812, do 5,900,000; a w 1815, do 6,801,827; tak, iż w ciągu 90 lat ostatnich, potroiła się ludność tego kraju.

— Gazeta Morning Herald ogłasza list, pod datą 9 listopada, otrzymany przez sztafetę z Paryża, a pisany do jednego konstytucjonisty w Londynie; list ten zawiera wiadomości od korpusu konstytucjonistów Arragonii, któremu się miało poszczęścić: wszedł on do Partido, Saragossy, i dażył ku temu miastu, które, mniemano, iż można zdobyć bez oporu. Inny korpus, pod rozkazami jenerałów: Torrijos i Palacios miał, iskoby, też samo powodzenie.

— Testament zmarłego P. Huskisson został, dnia 13, ostepłowanym w Somerset House, i zgóry zaliczono 750 funt. szter. opłaty od summy 60,000 funt. szter., przezeń zostawionej.

— Według ostatnich wiadomości z Rio-Janeiro, Cesarz, dnia 8 września, osobiście zagał nadzwyczajne posiedzenie izb prawodawczych.

— Bióro spraw indyjskich otrzymało wiadomości, iż P. Taylor, który się teraz odznaczył swoją czynnością w rozprzestrzenianiu żeglugi statków parowych na morzach indyjskich, wracając do Europy, został przez Arabów zatrzymanym w pustyni.

— W jednym z wielu zamków Hrabiego Grey, siostrzeńca Joanny Grey, Królowej angielskiej, daia się postrzegać w paradnej sali, na podniesionem miejscu ułożone znaki iey godności, a w szczególności: korona złota, ozdobiona drogiemi emal-

liowanemi kamieniami, leżąc na czworokątnej poduszce purpurowej.

— Dnia 19 listopada. —

Papiery publiczne: Konsolidy, 83½; bilety skarbowe, 24; hiszpańskie, 14½; brazylijskie, 60.

Izba Parów, posiedzenie dnia 15. Lord *Durham* złożył petycję iedney parafii londyńskiej przeciw nowej polityi. Na zapytanie szanownego lorda: czy ministrowie mają zamiar roztrząsać tę instytucję, Hrabia *Rosslyn* odpowiedział zaprzecznie. Lord kanclerz rozbił ją potem kwestyą reieney, i uczynił propozycyą, iżby Xieźna, ieśliby na tron wstąpiła przed ośmiastą lat wieku, była uważana za małoletnią, a iey matka ażeby została mianowana opiekunką i reientką, bez żadney inney kontroli, oprócz odpowiedzialności ministrów. Propozycya ta zdawała się mieć ogólnie potwierdzenie, gdyż nikt iey nie zbiiał.

Izba niższa, posiedzenie dnia 15. Izba odbywała dalsze roztrząsanie listy cywilney. Sir *H. Parnell* rozwinął swoje ulepszenie, mające za przedmiot; ustanowić komitet do roztrząsania listy cywilney; ulepszenie to zostało wspartem przez *P. Bankes*, lorda *Althorp*, *P. Wynn* i *P. Sumner*; pomimo oporu kanclerza skarbu, oraz *PP. Galest i Herries*, tę propozycyą przyjęto większością 233 głosów, przeciw 204, mniejszością ze strony ministeryum 29 głosów. *P. Hobhouse* zapytał potem Sir. *R. Peel*a, azali ministrowie chcą ieszcze pozostać na swoich placach; a gdy nie otrzymał żadney odpowiedzi, oświadczył, iż tę kwestyą formalnie usunie. Przystąpiono do mianowania członków komitetu.

— *Izba Parów, posiedzenie dnia 16.* Po złożeniu bardzo wielu petycyi, Xieźę *Wellington* zbliżył się do bióra i rzekł: „Milordowie! poczynię sobie za obowiązek uwiadomić W Panów, iż skutkiem tego, co się wczora działo wieczorem, w drugiey izbie parlamentu, uznałem za przyzwoitą, udać się, dzisiejszego rana, do Króla, i złożyć *J. K. Mości* moje obowiązki. *J. K. Mość* przyjął złożenie, iednakże będę moje obowiązki pełnił, aż do mianowania moiego następcy.” Xieźę, powiedziawszy to, wyszedł. Lord *Teynham* przełożenie swoje, względem roztrząśnienia stanu klas robotników, odłożył na dzień 15.

Izba niższa, posiedzenie d. 16. Gdy wielu członków wykonało przysięgę, a izba wysłuchiła różnych petycyi, Szeryffowie londyńscy złożyli u krak petycyę lorda maiora, aldermenów i gminney rady miasta *Londynu*, względem reformy parlamentu. Sir *R. Peel* powstał potym, i do mowcy izby uczynił następujące oświadczenie: „Wysoki i szczerzy szacunek, który winieniem dla tey izby, skłania mię iąc się pierwszej okoliczności do publicznego tu oświadczenia, iż, skutkiem tego, co się działo wczora wieczorem, uznałem sobie za obowiązek, stawić się przed Królem, i pokornie zawiadomić *J. K. Mości*, iż nie uważam się więcej za zdolnego, do dalszey administracyi spraw publicznych, z takim, iakieby odemnie zależało, własnym moim zadowoleniem, oraz z prawdziwem dla kraju dobrem. *J. K. Mość* raczył łaskawie przyjąć to moje złożenie, i ia zawiadamiam izbę, że pieczęci ministeryum spraw wewnętrznych będę strzegł tylko do czasu mianowania przez *J. K. Mość* moiego następcy. Toż samo uczynili wszyscy inni członkowie rządu. W pełnieniu dawnych swoich obowiązków uważając się tylko do czasu mianowania ich następców.” Lord *Althorp* uczynił uwagę, iż, po takim oświadczeniu, nie wypada zaczynać ważnych rozpraw, że oraz spodziewa się; iż *P. Brougham* propozycyą swoją, względem reformy parlamentu, odłoży nadal. *P. Brougham* zgodził się na to, acz niechętnie, iednakże zawiadamiając oraz, iż iey nie odkłada daley nad dzień 25 tego miesiąca. Gdy lord *Althorp* uczynił uwagę, iż w chwili tey Sir *R. Peel*, nie ma żadney administracyi, powiedział ten ostatni, że, do czasu mianowania iego następcy, uważa się on za zupełnego w swojej godności, że oraz wszelkich chwyci się środków, iakieby wymagało dobro publiczne, w nadziei, że mu rząd udzieli

swoiey pomocy. Uwaga ta od wszystkich strona była przyjęta z najwyższem potwierdzeniem.

Utworzenie Ministeryum.

Drugie wydanie, w dzisiejszym dniu, gazety *Goniec*, zawiera następujący artykuł: „Rozumiemy, iż lista nowego ministeryum iest dobra: pierwszym lordem podskarbstwa, Hrabia *Grey*; prezydentem rady, margrabia *Landsdown*; lordem kanclerzem *P. Brougham*; kanclerzem skarbu lord *Althorp*; sekretarzem stanu w departamencie wojny lord *Dungannon*; ieneraloym adwokatem *P. Denman*; sekretarzem stanu spraw zagranicznych lord *Palmerston*. Dalszymi członkami ministeryum są: lord *Holland*, Sir *James Graham*, lord *Melbourne*; *P. K. Grant*, lord *Durham*, lord *Goderich*, margrabia *Anglesea*, *P. Stanley*, *P. R. Grant*, lord *Hill*. (*J.d.S.P.*)

FRANCYA.

Paryż dnia 14 listopada.

Posiedzenie dnia 10. Ciągnie się roztrząsanie projektu *P. Bavoux*. Wszystkie projektowane p-prawy przez rozmaitych członków z kolei zostały uprzątnione. Po ukończeniu roztrząsania, *P. Prezydent* rady zabiera głos dla dania, względem nieporozumień, iakie zasłyły w ostatniem ministeryum, niektórych objaśnień, a które określa prawie w tych słowach:

Zgoda co do mocy rzeczy, różność panowała tylko w rozporządzeniach, mniey więcej dumnych, iednych lub drugich; iedni więc albo drudzy mogli opanować władzę. Powtarzam, że starano się udzielić ją przywłaszczyć; ale powiedziano nam, panowie, powtarzano, kazano nam wierzyć, że śmiałość w tey rewolucyi była najlepszym fundamentem, naypewniejszym warunkiem do rządzenia nią. Miano, może, słusność. Może byłoby lepiej, dla iey pojęcia, dla rządzenia nią, nie obawiać się iey, ani się iey lękać. Może wyobrażenia porządku, prawdziwe maxymy rządu, łatwiej mogłyby upowszechnić się z pewnemi imionami, iak z innymi. Nie iesteśmy tak dumni, żebyśmy wierzyli, że to było z naszem; ale kazano nam w to wierzyć, ponieważ do woli naszej zostawiono, i tysiąc razy zapewniono, że łatwiej może być dobrać nam, niż drugim. Żyłowaliśmy bardzo, że tak się stało, i zostaliśmy przy Królu, wiernymi iemu i przychylnymi poddanymi.

Oprócz nas, myślano, że my tylko iedni możemy przyczynić się, aby porządek odniósł tryumf: zniewolono nas do probowania tego z naszym poświęceniem się, z naszym niebezpieczeństwem: przyjęliśmy to niebezpieczne zlecenie; spełniliśmy je z odwagą i z powodzeniem. Porządek i wolność odniosły tryumf, prawa zostały wykonane, i nie przestaną być wykonywanemi dotąd, póki nie zrobicie prawney odmiany i w czasie przyzwoitym. Dopełniliśmy tego, co nam iest powierzono. Stróżami naszem są: zaufanie królewskie, ścisła między nami iedność, i przykładanie się dobrych obywateli. (Oznaki zgadzania się).

Przystępują potem do głosowania na całe prawo, które zostało przyjętę większością 142 głosów, przeciwko 95.

P. Ch. de Lameth przedstawia izbie pozew, który odebrał od sędziego śledztwa, dla świadczenia o występku druku, o których mówiono na posiedzeniu dnia 6go: zapozwaniu temu nie chce on być posłusznym. Po dosyć żwawem roztrząśnieniu, projekt odesłania do szczególney komisyi tey kwestyi, która należy do przywilejów izby, zostało przyjętę.

Izba parów. Na posiedzeniu dnia 9. *P. Prezydent* uwiadomił, że hrabia *Guilleminot*, poseł w Konstantynopolu, przysłał swoją przysięgę na piśmie. Potem stawiał się *P. admirał Duperré*, dla wykonania także przysięgi.

P. Hrabia Dejean rozwia swój projekt, względem wyznaczenia szczególney komisyi, dla rozpatrzenia różnych kwestyi, do których może dać powód przysięga i ociąganie się z iey wykonaniem, które okazują parowie. Izba po rozważeniu projektu naznacza komisyą. Składa się

ona z PP. *Dejean, d'Argout, Sainte-Aulaire, Crillon, Decages, Choiseul, St-Priest.*

Posiedzenie zostało zamknięte słuchaniem raportu o iedney petycji.

— *Monitor* z dnia 11go zawiera następujące postanowienie:

Udziela się zupełna i całkowita amnestya, na wszystkie występki i niedotrzymane umowy, odnoszące się do praw, względem łasow i łowienia ryb, popełnione przed ogłoszeniem tego postanowienia winowajcy, którzy są teraz uwięzionymi, zostaną natychmiast wypuszczeni na wolność.

Wymuła się od tego ci, którym zostało przysądzone rąbanie drzewa z przyczyny niewierności i nadużyć popełnionych w ich rąbaniu; również wyięci są od amnestyi ci, którym zostało przysądzone łowienie ryb, i pozwalający na popełnione występki w ich łowieniu.

— Przez inny rozkaz P. *Baude*, członek izby deputowanych, radzca stanu w służbie zwyczajnej, mianowany jest podsekretarzem stanu w departamencie spraw wewnętrznych.

— Przez rozkaz pod tymże dniem wydany, P. *Renouard*, radzca stanu, mianowany jest sekretarzem ieneralnym w ministeryum sprawiedliwości.

— Przez rozkaz królewski z dnia 7go, P. *Dupin*, starszy, został mianowany kawalerem legii honorowej.

— Przez rozkaz królewski z dnia 9go, izba parów zwołana jest, dla zaięcia się bez odwłoki, sądzeniem hrabiego *Kergorlay* i PP. *Brian, Genoude* i *Lubis*, jako obwinionych o ogłoszenie listu pierwszego z nich, umieszczone w *Gazecie Codzienney* i w *Gazecie Francuzkiej*. — Wiadomo, że sąd królewski uznał swoją niewłaściwość w tej sprawie, z tej przyczyny, że hrabia *Kergorlay* nie był utracił jeszcze tytułu para Francyi w czasie, kiedy popełnił występki, o który go obwiniają. — Na P. *Persil* włożono obowiązki spełniać w tym zdarzeniu w izbie parów urząd prokuratora ieneralnego.

— Zapewniają, że rząd przedsięwzięć środki względem powrotu do krain wychodców hiszpańskich, którzy składali część ostatnich wypraw; zostaną oni podzieleni we trzech miejscach, i nie otrzymają pomocy, tylko pod warunkiem tam pozostania. Jedno z tych miejsc będzie w *Limoges*, a drugie w *Perpignan*.

— Jenerał baron *Barbanegre*, znany z pięknej swej obrony Huningi, zakończył życie po długiej, bolesnej, chorobie. (*J.d.S.P.*)

SPRAWY PIRENEJSKIE.

Porażka Miny zda się, że dała powód do największych nieporozumień między wychodcami hiszpańskimi, podzielonymi na stronników *Valdésa, Torrijosa, Milansa* i *Miny*, którego wszyscy teraz prześladują, za porozumiewanie się z cudzoziemcami. Gniew ich na tego dowódcę jest dziś tak zawzięty, że nawet skrzywdzili konsula hiszpańskiego w *Bordeaux*, z tej iedynie przyczyny, że miał niejakieś związki z Miną w czasie swojego przebywania ostatnim razem w tym miejscu.

W *Baionnie* powiadano, że *Lopez-Banos* udał się do Pyreneom-Wschodnim, gdzie obejmie dowództwo nad korpusem, przeznaczonym do działania w Katalonii.

Nie chcemy wierzyć, aby *Lopez-Banos* odważył się na próbę, od której unikali *Gurrea, Graces, Cusstos* i sam *Milans*. Trzeba wiedzieć, że wychodcy nigdy nie spodziewali się powstania w Katalonii, i że ta wyprawa była przedsięwziętą pod nazwiskiem dywersyi. (*J.d.S.P.*)

Paryż dnia 15 listopada.

Izba Parów. Na posiedzeniu dnia 15go, izba słuchała listu ministra sprawiedliwości, w którym zakomunikowane było postanowienie królewskie, pod datą 9 listopada, poruczające izbie, zebrać się, jako sąd, w processie Hrabiego *Kergorlay* i PP. *Brian, Genoude* i *Lubis*. — Hrabia *Abrial*

składa potym rapport o projekcie do prawa względem sędziów i radców-audytatorów. Dalsze posiedzenie zostało poświęcone roztrząsaniu, mało interesującym.

Izba deputowanych. Posiedzenie dnia 11go.

P. Prezydent zawiadamia o postanowieniu królewskim, mianującym kommissarzy do popierania rozbiórki projektów do prawa, względem ostatecznego uregulowania budżetu 1828 roku, oraz utworzenia dodatkowych kredytów na wydatki nadzwyczajne 1830 roku.

Po dosyć żwawém roztrząsaniu, izba odsyła do Kommissyi list prokuratora królewskiego, dotyczący się cytacyi P. K. *Lameth*, a który chciał prezydent dać do odczytania. Potym przystąpiono do obioru prezydenta, na miejsce P. *Lafitte*, mianowanego ministrem; liczba głosujących była 271, większość 130. P. *Kazimierz Perrier*, mając 180 głosów za sobą, został obwołany prezydentem. P. *Dupin*, starszy, obrany wice-prezydentem, większością 181 kresek, z pomiędzy 244 głosujących.

Reszta posiedzenia została poświęconą roztrząsaniu prawa, względem nagród narodowych dla tych, którzy walczyli przez trzy dni lipcowe.

Posiedzenie dnia 12. P. *Kazimierz Perrier*, ma do izby krótką przemowę, w której oświadcza iey podziękowanie za oznaki zaufania, jakie ona w nim położyła, drugi raz powołując go na prezydencją, którą przyjmuje. Na tym iednakże posiedzeniu, ustępuje krzesło P. *Delesert*, pod którego prezydencją zaczęło się roztrząsanie prawa, względem nagród narodowych: Rozpoczęto wspomniane roztrząsanie i dalej odbywano na następującem posiedzeniu.

Posiedzenie dnia 13. Prawo względem nagród narodowych zostało przyjęte większością 204 głosów przeciw zostu, po roztrząsaniu, skutkiem którego usunięto wiele ulepszeń.

Projekt do prawa, przez izbę parów przyjęty, dotyczący się powściągnięcia zamachow na prawa Króla, został izbie złożony, wespół z nowym projektem do prawa, zapowiadającym, iż, zaczawszy od 1 stycznia 1831 roku, ministrowie religii izraelskiej będą pobierali płacę ze skarbu publicznego. Rozkazano to wydrukować i porozysłać do biur.

P. Marszałek *Maison*, minister stosunków zagranicznych, odpowiadając potym na odzywania się P. *Mauguin* względem zewnętrznej polityki Francyi, powstał i powiedział.

Najprostsze i najłatwiejsze negocyacje muszą odbyć wiele zmian pierwey, nim mogą być przedmiotem iakiegobądź śledzenia publicznego, iakiego roztrząsania, iakiego zaspakajającego wyjaśnienia. Co się tyczy polityki zewnętrznej, same tylko dopełnione czyny mogą pójść pod władę krytyki i roztrząsania.

Z tem wszystkiem atoli, gdy gabinet, w interesie samychże negocyacyi, zawiesza to roztrząsanie, którego przez to nie uchyla iednakże, odpowiedzialnym jest za wszystkie czyny, na które się zgodził, lub względem których dał radę Królowi. Członkowie terażniejszego gabinetu mogą W Panom dać zapewnienie, iż w wychodzących zeń aktach nigdy nie będzie nic takiego, coby mogło zachwiać bezpieczeństwem lub gognością Francyi.

Ograniczeni ścisłą obroną sprawiedliwych praw swoich, będziemy w każdej okoliczności tym pewniejszymi zachowania ich od wszelkiego zamachu, gdy więcej będziemy szanowali prawa innych, i gdy spełnimy nasze zobowiązania.

Ten Francyi postępki, który nazwę wysoką narodową moralnością, zostanie przez Europę oszacowanym.

Mowa Króla Angielskiego, lepiej iuż wyjaśniona w parlamencie, nie może dawać powodu do gruntownych iakich zatrwożeń.

Zbrojne wdanie się w sprawę Belgium bynajmniej nie jest zamiarem gabinetu angielskiego. Pośrednictwo rady i zdanie takiej jest natury, iż tylko samo zabezpieczenie przynosi. Gwarancya, przez pięć Mocarstw, dana zjednoczeniu

Belgium i Holandyi czyniła ją prawną pośród wypadków, które rozprzegły ten naród. W konferencyach zaś, o które rzecz idzie, jest tylko samo usiłowanie pogodzenia interesów, które się ściśle łączą z równowagą, ustanowioną przez traktaty, do których należymy.

Wszystko mniemać każe, iż ten cel zostanie osiągniętym. Wystąpienie kommissarzy: angielskiego i francuzkiego, do stron wojujących, jest postępkiem ludzkości, a linia, do której ustanowienia między temi stronami zostali oni upoważnionymi, jest czynem, wykazującym w gabinetach porozumienie czasów nowych.

Pośród tej delikatnej Niderlandów sprawy, która się szczególnie łączy z interessami i troskliwościami rodzin innego mocarstwa, poznaliśmy dobrego ię ducha. Szczera mądrość zatrzymała Prussy na drogach spokojnych, a doskonała miara, exystująca w naszych stosunkach, upoważnia nas do spodziewania się, iż ta mądrość nie przestanie przebywać w radach tego państwa.

Sama tylko zmiana ministerium wstrzymała odjazd naszego ambassadora do Wiednia; lecz stosunki nasze ciągle się utrzymują z tym i rosyjskim gabinetami.

Wszystkie nasze z obcemi mocarstwami związki postępowały więc drogą otwartą, przez uznanie Ludwika Filipa I. Wszystko zatem umacnia nas w ufności, że Europa będzie mogła zachować największe dobro, pokoy; pokoy, który jest zarazem wyrażeniem wszystkich potrzeb europejskich; pokoy, którego nie waha się głos żołnierza nazwać niejaką rzeczą, pożądaną nad zwycięstwo.

Francya może się pochłubić tak rzadkim przykładem umiarkowania i bezinteresowności w sprawie belgickiej. Pomyślała ona, iż moralna zasada niewdawania się więcej znaczy, niżeli ufuda pamiętek. Swoją nową politykę chciała ugruntować na prawności i szczerości. Jestto zatem wpływ sprawiedliwości, a ta jest trwałą; będzie ona miała swoją wagę w naszych przeznaczeniach. (Mocne wrażenie.)

P. Bignon, pochwalivszy oświadczenie ministerium, iako zgodne z jego położeniem, w bardzo długiej mowie, roztrząsa kwestyę, względem pokoju i wojny, zajmującą wszystkie umysły. Będziemy-li mieli bezpośrednio wojnę? Nie. Ale, czy będziemy ją mieli, za trzy lub sześć miesięcy? Jestto rzeczą wątpliwą, niepewną. Pośpieszmy z wyrzeczeniem, iż od nas, po większej części, zależy, nie mieć iey; albo, jeżeli jest nieuniknioną, bynajmniej się iey nie obawiać.

— Powiadają, że Marszałek Gérard usuwa się z ministerium wojny. To usunięcie się nie powinno być przypisywanem pobudce jakiej politycznej, lecz słabości zdrowia: oddawna już cierpiący od rany w oku, grożącej mu zupełnem straceniem wzroku.

— Jenerał Lamarque powrócił z nadzwyczajnego poselstwa, które było mu przez Rząd poruczonem do Vendéi. Poselstwo to miało nader pomyslny skutek. Jenerał zapewnił się, iż wszystkie, iakie przeciw duchowi tej części Francyi, chciano dać uprzedzenia rządowi, nie mają żadnej rzeczywistej zasady; że tam, podobnie, iak wszędzie, jednozgodnem ludu życzeniem jest, żyć w pokoju, pod opieką praw.

— Piszą z Tulonu, pod datą 31 października: „Dzisiaj, dwanaście statków wyruszyło pod żagle, do Algieru, skąd wezmą wojsko, które powracają do Francyi. Formowanie batalionów arabskich idzie śpiesznie; dwa są już odziane, siła ich wynosi do 1100 ludzi. Wielu podoficerów armii francuzkiej zostało do nich wcielonymi. Jeszcze się zajmują tworzeniem szwadronów gallo-arabskich, o których jest nadzieja najlepszej służby.

— Dnia 19 listopada —

Przez postanowienie z dnia 17 listopada, zaszyły następujące mianowania:

„Hrabia Sébastiani, minister marynarki i o-

sad został mianowany ministrem departamentu spraw zagranicznych na miejsce Marszałka Maison, Para Francyi, którego przyjęto dymissyą. Hrabia Argout, Par Francyi, został mianowany ministrem marynarki i osad. Marszałek Soult, Xiążę Dalmacyi, Par Francyi, został mianowany ministrem wojny, na miejsce Marszałka, Hrabia Gérard, którego przyjęto dymissyą. (J.d.S.P.)

KRÓLEWSTWO ZJEDNOCZONYCH NIDERLANDÓW.

Haga dnia 16 listopada.

Król, chcąc okazać walecznemu jenerałowi Chassé, wysokie swoje zadowolenie, mianował go kawalerem wielkiego krzyża orderu wojskowego, Wilhelma. J. K. Mość również oddał pod jego rozporządzenie wiele oddów, dla rozdania oficerom i żołnierzom, którzy się najwięcej odznaczyli.

— Na posiedzeniu dnia 15, druga izba Stanów-jeneralnych przyjęła projekt do prawa, względem nadzwyczajnego podatku, w kształcie pożyczki, dla zaradzenia potrzebom krain; projekt ten został odesłanym do pierwszej izby. Tymczasowy budżet 1851 roku został także przyjęty na tém posiedzeniu.

— Jenerał-major, Ramdohr, dawniej komendant prowincyi Zelandyi, został tymczasowie przydany jenerał-porucznikowi Cort-Heiligers, w celu przyspieszenia powszechnego uzbrojenia. Zastąpił go półkownik Destombes, któremu w tymże czasie poruczono obronę wysp Zelandzkich.

— Dnia 20 listopada. —

J. K. W. Xiążę Fryderyk, dnia 17 przybył do Hagi, z Bergop Zoom i Willemstad, obywatelski wojsko, zostające pod rozkazami jenerała van Geen, w Prinzenhage, Rysbergen, Zundert i okolicach.

— Na posiedzeniu, dnia 16, drugiej izby Stanów-jeneralnych, odczytano dwa poselstwa Króla, z których jedno tyczy się zwołania jednego członka z 300 mieszkańców, do milicyi narodowej w 1851 roku, a drugie jest dopełnieniem projektu do prawa, względem kar na burzycieli publicznej spokojności. Na témże posiedzeniu, projekt do prawa względem umorzenia części długu publicznego w 1851, został przyjęty większością 40 głosów przeciw 7.

Na posiedzeniu dnia 16, P. van de Weyer miał długą mowę, w której zdał sprawę ze swojej podróży do Londynu, ze swoich rozmów, następnie jedną po drugiej mianych z Hrabią Aberdeen, Xiążęciem Wellingtonem i Xiążęciem Oranij; oświadczył, iż w rozmowach tych otrzymał pewność, że wielkie Mocarstwa bynajmniej nie mają zamiaru wdawać się w sprawy Belgium, że oraz ze swojej strony wyraził on stateczne Belgów postanowienie, opierania się wszelkiemu obcemu pośrodstwu. Zgromadzenie głosowało na podziękowanie P. van de Weyer. P. van de Weyer, wezwany przez P. Werbroeck Pieters, odpowiedział, iż kwestya względem wolnej żeglugi na Skaldzie, została rozwiązana przez wszystkie Mocarstwa. Przełożenie P. Rodenbach, który zdał pierwszeństwa dla swojej propozycji względem wyłączenia domu Nassau, zostało odrzucone większością 98 głosów przeciw 77. Na posiedzeniu dnia 17, kongress zajmował się oświadczeniem niepodległości Belgium; roztrząsanie atoli nie miało żadnego wypadku. (J.d.S.P.)

TURCYA.

Belgrad dnia 25 października.

Podług świeżych wiadomości z Albanii, wszystko powróciło do porządku, i spokojność tam jest przywróconą. Dowiadujemy się z Konstantynopola, że Sułtan okazał wiele stałości i gorliwości w przyprowadzeniu do skutku swojego systemu reformy. Ogłoszono firman, który zawiera, że wszystkie kościoły greckie, zniszczone w prowincjach tureckich podczas rewolucyi greckiej, zostaną odbudowane lub naprawione kosztem państwa. (J.d.S.P.)